

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. IV. Eadem veritas ratione suadetur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

Deo volitiones, seu decreta absoluta ex parte subjecti, & conditionata ex parte objecti, admittenda sunt. Major & Consequentia patent, Minor verò suadetur, Tum quia dictum illud Filij de futura exhibitione Angelorum probatur à Patre: Ergo verè illam volebat, quid enim est Deum aliquid velle, quàm illud reipsà sibi placere? Tum etiam, quia si possibile tantùm fuisset illud decretum de mittendis Angelis, voluntas Dei circa tale objectum, fuisset merè indifferentis & suspensa: Quomodo ergo certa & firma fuit exhibitio, & à Christo asserta ut indubitata? Cur enim vis effectum magis certò esse determinatum, quàm ipsammet causam? Ergo vel utrinque est suspensio & indifferentia, vel resolvenda est voluntas divina per actuale decretum.

32. Denique 4. Regum 13. dixit Eliseus ad Joam Regem Israël: *Si percussisses (supple jaculo) terram quinquies, aut sexties, sive septies, percussisses Syriam usque ad consumptionem: nunc autem tribus vicibus percussit eam.* Sed hujus futuri conditionati veritas non potest fundari in aliqua connexionem, seu ordine quem antecedens habeat ad consequens, cum sit de conditione omnino disparata: Ergo solùm potest fundari in decreto libero divinæ voluntatis, illa extrema connectentis, & statuentis devastare Syriam, ex hypothesi quòd Rex Israël toties jaculo terram percuteret.

33. Nec valet quod ait P. Annatus, eo loco non tam significari, quid homo ex hypothesi liberè faceret, quod potissimùm quæritur, quàm quid faceret ipse Deus; cum sensus sit, si percussisses quinquies terram, dedidisset tibi Deus vires ad percutiendam Syriam usque ad consumptionem. Non valet inquam: neque enim ibi quæritur solùm, quid Deus, sed etiam quid homo facturus sit, nempe, si percussisset septies, aut quinquies terram, sit hostes ad interfectionem deleturus. Unde Deus habet decreta conditionata, non solùm de his quæ tantùm à sua voluntate dependent, sed etiam de his quæ pendent à voluntate & libertate hominis.

§. III.

Eadem decreta, juxta doctrinam D. Augustini, & S. Thomæ, in Deo esse admittenda, ostenditur.

34. Non solùm ex Scriptura, sed etiam ex doctrina SS. Patrum, præsertim Augustini & Thomæ, probari potest, in Deo admittenda esse decreta absoluta ex parte subjecti, & conditionata ex parte objecti. In primis enim Augustinus locis disputatione sequenti referendis, expressè docet Deum talia futura in sua prædeterminatione seu decreto certò cognoscere: Sed non in decreto absoluto ex parte objecti, ut patet: Ergo solùm in decreto ex parte objecti conditionato. De quo fusè disputatione sequenti.

35. Secundò, D. Thomas in 1. dist. 46. quæst. 1. art. 1. ad 2. hæc scribit: *Voluntas antecedens potest dici conditionata, nec tamen est imperfectio ex parte voluntatis divinæ, sed ex parte voliti, quod non accipitur cum omnibus circumstantiis, quæ exiguntur ad rectum ordinem in salutem.* Sed voluntas antecedens est voluntas beneplaciti, ut docet idem S. Doctor quæst. 23. de verit. art. 3. in corp. his verbis: *Invenitur enim in Deo propriè ratio voluntatis: & sic voluntas de Deo propriè dicitur; & hæc est voluntas beneplaciti, quæ per*

Tom. 1.

A antecedentem & consequentem distinguitur. Ergo ex D. Thoma datur in Deo voluntas beneplaciti conditionata, ac proinde decretum subjective absolute, & objective conditionatum.

Tertiò, Idem S. Doctor 1. p. quæst. 19. art. 7. ad 2. sic ait: *Multa sunt in virtute, & scientia, & voluntate divina, quæ non continentur sub ordine causarum inferiorum, sicut resuscitatio Lazari. Vnde aliquis respiciens ad causas inferiores dicere poterat, Lazarus non resurget: respiciens verò ad causam supremam divinam, poterat dicere, Lazarus resurget. Et utrumque horum Deus vult, scilicet quòd aliquid quandoque sit futurum secundum causam inferiorem; quòd tamen futurum non sit secundum causam superiorem, vel è converso.* Ex quo loco sic arguuntur. Secundùm D. Thomam, Deus vult aliquid quòd quandoque est futurum secundum causam inferiorem, non tamen secundum ordinem causæ superioris: Atqui illud quòd est futurum secundum ordinem causarum inferiorum, non verò secundum ordinem causæ superioris, est futurum conditionatè, quia scilicet esset, nisi Deus aliter ordinasset, propter rationes occultas sive providentiæ: Ergo ex D. Thoma dantur in Deo decreta conditionata ex parte objecti.

§. IV.

Eadem veritas ratione suadetur.

Pures etiam in ejusdem veritatis confirmationem rationes adduci possunt. Prima sic potest proponi: Quæ non sunt ex se & ex sua natura connexa, non possunt infallibiliter connecti, nisi ab aliqua causa extrinseca & infallibili: Sed conversio Tyrionum v. g. non erat ex se & ex natura rei connexa cum prædicatione Christi, vel cum illis signis & virtutibus quæ Christus fecit apud Judæos, ut evidens est: Ergo non poterat infallibiliter connecti cum tali conditione, nisi ab aliqua causa extrinseca, illa extrema infallibiliter conjungente: Hæc autem non potest alia esse, vel concipi, quàm voluntas divina, quæ posita tali conditione, decreverat dare Tyrionis gratiam efficacem, per quam infallibiliter simul & liberè, ad fidem converterentur; voluntas enim creata, cum de se sit causa fallibilis & contingens, non potest ex se esse causa certa & infallibilis talis connexionis, sed solùm prout subest efficaci Dei decreto & auxilio, eam ad agendum applicante & determinante: Ergo &c.

D Confirmatur: Quando conditionalis non est vera in vi illationis, non potest esse vera absolute, nisi in vi alicujus causæ extrinsece, quæ infallibiliter ponat consequens, posito antecedente, ut docent Dialectici in summulis: Sed in istis propositionibus conditionalibus de futuro contingenti, quas Deus in Scriptura revelavit: *Si percussisses terram quinquies, aut sexties, sive septies, percussisses Syriam usque ad consumptionem.* 4. Reg. 13. *Si custodierint filij tui legem meam, sedebunt super Thronum tuum usque in sempiternum.* 3. Regum 9. *Si in Tyro & Sidone facta fuissent virtutes quæ factæ sunt in te, in cilio & cinere penitentiam egissent.* Matth. 11. Antecedens non continet causam certam & infallibilem Consequentis; cum conditionata illa sint disparata, & effectus contingens nullam habeat connexionem ex natura rei cum conditione: ut patet in illa percussione terræ, quæ nullum ex natura rei nexum habebat cum devastatione Syriæ, & vi-

N 9

gloria Regis Israël. Ergo propositiones illæ conditionales de futuro contingenti, non poterant esse veræ infallibiliter, nisi in vi alicujus decreti divini, talia extrema connectentis, quo Deus statuerat, positis illis conditionibus, ponere illos effectus.

39. Secunda ratio: Futuritio est determinatio in causa, ut disp. precedenti art. 1. ex S. Augustino & D. Thoma ostendimus: Ergo implicat rem aliquam esse sub conditione futuram, nisi causa prima ab æterno determinata sit ad dandam illi existentiam in tempore, si ponatur aliqua conditio: Sed talis determinatio est decretum subje-ctivè absolutum, & objectivè conditionatum, ut de se patet: Ergo decreta absoluta ex parte subjecti, & conditionata ex parte objecti, necessariò in Deo admittenda sunt.

40. Confirmatur: Ex Augustino Tract. 68. in Joan. *Deus fecit futura, ea prædestinando*: Sed quæ sunt futura solùm conditionatè, non prædestinavit absolutè, saltem ex parte objecti: Ergo ea prædestinavit dependenter ab aliqua conditione ex parte objecti se tenente, subindeque per decretum subje-ctivè absolutum, & objectivè conditionatum.

41. Tertia ratio: Nihil potest extrahi à statu merè possibilitatis, ad statum aliquem futuritionis, independenter à primo ente, & causalitate ipsius: Sed Deus, cum sit agens liberum, non aliter operatur, neque extrahit res ad statum alicujus futuritionis, nisi mediante suo decreto, illi proportionato: Oportet ergo ipsum habere decretum conditionatum, ratione cujus velit futura conditionata à statu merè possibilitatis extrahere, illisque dare esse pro tempore futuro, si poneretur aliqua conditio.

42. Confirmatur & magis illustratur hæc ratio: Futurum conditionatè habet aliquam actualitatem, quæ non convenit rei merè possibili, dicit enim ordinem ad existentiam, ut habendam dependenter ab aliqua conditione, à quo præscindit res merè possibilis: Oportet ergo in Deo assignare aliquam causam hujus majoris actualitatis, hujusque ordinis ad existentiam sub tali conditione habendam: Sed hæc nulla alia potest esse vel concipi in Deo, quàm decretum absolutum ex parte subjecti, & conditionatum ex parte objecti, cum Deus sit agens liberum, & omnia operetur juxta consilium voluntatis suæ, ut ait Apostolus: Ergo decreta subje-ctivè absoluta, & objectivè conditionata necessariò in Deo admittenda sunt. Hæ rationes magis patebunt, tum ex solutione objectionum, tum ex dicendis disp. sequenti art. 5. ubi scientiæ mediæ impossibilitatem ostendemus, & varias Recentiorum cavillationes referemus ac refellemus.

§. V.

Præcipuum Adversariorum fundamentum convellitur.

43. Objiciunt in primis Adversarij: Decreta conditionata ex parte objecti, à quibus certa conditionatorum veritas & notitia petatur, nova sunt, nec ullo Scripturæ loco extant, nullumque apud S. Thomam, & alios antiquos Scholasticos, vel SS. Patres, reperitur illorum vestigium. Unde P. Annatus ait, *Ad positionem illorum decretorum meriti se posse mirari, sicut mirantur homines ad conspectum novorum fructuum.*

In libro
descentia
me-
dia.

Illæ etiam videntur otiosa, & ad gubernatio-

nem rerum inutilia. *Quis enim* (inquit idem Author) *has Deo curas imposuit, volo ut si vellem Petrum interesse concioni aut comedie, conciperet liberè talem voluntatem bonam aut pravam? Quis Deum cogitavit de nunquam existentibus sollicitum, ut pars ejus providentiæ illos hominum actus dirigeret qui nunquam erunt?*

Tertiò, Decreta illa videntur ridicula & nugatoria: vana enim & irritoria est promissio, eà conditione quæ à nudo sponsoris arbitrio pendeat, quam nolit apponere: ut si quis dicat, dabo tibi decem aureos, si voluero, si eo die venero, & statuat se vel noliturum, vel non venturum: At qui secundum nos ille est sensus promissionum Dei, sponsor sum tuæ salutis, si te prædestinavero &c. & decernit se non prædestinare: Ergo decreta conditionata, quæ nos in Deo admittimus, absurda videntur & ridicula.

Addunt aliqui, quod sicut ridiculum & imprudens esset hoc decretum: *si chimæra producat, conservabo illam decem annis*; & sicut in humanis stultum esset ita decernere: *Volo tibi dare centum nummos, si per astra volaveris, aut si lingua oculum attingeris*, non alia de causa, nisi quia talia decreta sunt de conditione impossibili. Ita ridiculum & nugatorium videtur, ponere in Deo decretum conditionatum de conversione Tyriorum, sub conditione prædicationis Christi, reddita impossibili per aliud decretum, quo Deus absolutè statuit quod Christus apud Tyrios nunquam prædicaret.

Priusquam huic argumento respondeam, placet illud in Adversarios retorquere: illi enim ponunt & fingunt in Deo decretum conditionatum concurrenti cum causis liberis, si illæ velint: quod decretum est planè novum, cum nullum extet in Scriptura, SS. Patribus, vel antiquioribus Theologis illius vestigium, unde ad ejus positionem meriti mirari licet, *Sicut mirantur homines ad conspectum novorum fructuum*, & ab Adversariis inquirere, quæ olympiade, quo anno, quo mense, quâ die, tale decretum primùm apparuerit, & quis ante Molinam, & Sectatores ejus illud in Deo agnovit?

Deinde decretum illud videtur omnino ridiculum & implicatorium, cum pendeat à conditione ab intrinseco & ex natura rei repugnante; & cum illud non possit impleri sine eo quod promittitur; cum concursus Dei non minùs sit necessarius ut homo velit, quàm existentia cause agentis ut operetur, vel lumen oculo ut videat objecta; Deus enim operatur in nobis velle, ut ait Apostolus; vel (ut inquit Augustinus, in soli-Deum alloquens) *Velle quod bonum est non possum, nisi tu velis*. Sicut ergo ridicula esset promissio, quæ Deus alicui diceret, si videris hoc objectum, dabo tibi lucem necessariam ad illud videndum; si hoc egeris, dabo tibi existentiam, vel potentiam ad agendum; sine qua operari non potest. Ita similiter non minùs vana, irritoria, ac nugatoria videtur illa Dei promissio, quæ juxta Adversarios, Deus spondet ac decernit concurrere cum causa libera ad volendum, si illa velit. De quo plura Tractatu sequenti. Hoc præmissio.

Ad objectionem respondeo, decreta absoluta ex parte subjecti, & conditionata ex parte objecti, non esse nova, nec à Thomistis excogitata, sed maximum in Scriptura habere fundamentum: nihil enim in Scriptura frequentius illà Dei voluntate, quam vocant antecedentem, de salute om-

Disp. 5.
art. 3.

43.